

Hornictví v Krkonoších: měsíční krajina i Jan Šverma

19. 04. 2023 14:50

Významnou roli v historii Krkonoš hrálo hornictví, kde nastal velký rozmach dolování v 16. století. K nejvýznamnějším dolům patřily ty v Herlíkovicích, ve Svatém Petru nad Špindlerovým Mlýnem, v Horní Rokytnici, Obřím dole a dnešním Černém dole. Těžilo se především železo, měď, arzen, stříbro a zlato. Důlní podnikání ochromila válka mezi lety 1618 až 1648. Obnovení hornické činnosti v 18. a 19. století už tak intenzivní nebylo; kromě Obřího dolu.

„V současnosti jsou naše nejvyšší hory vnímány jako území jednoho z našich národních parků, tedy jako z přírodovědeckého hlediska výjimečné území a samozřejmě také jako turistický a lyžařský cíl. Mají však také bohatou hospodářskou historii, včetně hornické,“ uvedla Květa Vinklátová, náměstkyně pro kulturu, památkovou péči a cestovní ruch Libereckého kraje.

Krkonošské městečko Harrachov je známé především jako horské sportovní a rekreační středisko. Už 300 let se zde drží sklářská tradice a vybudováno zde bylo i muzeum skla. Za sebou má také hornickou minulost, kterou si lze připomenout přímo v Hornickém muzeu. Součástí je i přibližně kilometr dlouhá prohlídková štola vybudovaná za účelem odvážení rud na vozících taženými akumulátorovými lokomotivami. Další štoly, které jsou k vidění na patře, jsou o něco menší. Návštěvníci nejsou odkázáni jako praví horníci jen na světlo na helmě, pohybují se v osvětlených prostorech vysypaných štěrskem.

Důl pod Sněžnou, nejodlehlejší část Obřího dolu v Krkonoších, v 50. letech bývala zakázanou zónou. Mezi roky 1951 až 1959 horníci měnili tuto oblast v měsíční krajinu. Na ploše zhruba jednoho hektaru se nacházelo téměř deset let pracoviště zajišťující činnost v nitru Sněžky. Den co den do podzemí vjížděly vlaky, které vyvážely rudu.

Hornický skanzen v Žacléři vznikl v areálu bývalého černouhelného hlubinného dolu. Těžba černého uhlí je na Žacléřsku písemně dokumentována od roku 1570. Průmyslová hlubinná těžba byla intenzivně zahájena ve třicátých letech 19. století otevřením svislých jam Jiří, Františka, Marie, Julie a Eliška s těžními parními stroji. Tyto jámy daly vzniknout samostatným

dolům, které byly sloučeny v jeden důl Jan Šverma po roce 1945. Z důvodu velké nákladnosti byla těžba dolu Jan Šverma ukončena a v podzemí dolu zůstalo evidováno přibližně 75 milionů tun černého uhlí. Důl je jako jediný v České republice postupně likvidován pomocí zaplnění všech volných prostor stavební hmotou.